

Nota voor Gedeputeerde Staten

Economie en Innovatie

Onderwerp	Adhesieverklaring Regeling aanvullende middelen studentendaling mbo 2025-2027
Documentnummer	DOC-00758020
Datum	25 maart 2025

0. Samenvatting

Als gevolg van de dalende studentenaantallen in het mbo heeft OCW eind 2024 de Regeling opengesteld voor aanvullende middelen studentendaling voor de periode van 2025-2027 (zogenaamde Krimpmiddelen). Deze regeling wordt gekoppeld aan de indeling van de arbeidsmarktregio's. Die regio's komen in aanmerking voor krimpmiddelen, waarbij de krimp tweemaal groter dient te zijn dan het landelijk gemiddelde. Alle drie de Limburgse arbeidsmarktregio's komen hiervoor in aanmerking. Op basis van de grootte van de arbeidsmarktregio's is bepaald op welke bijdrage het mbo maximaal een beroep kan doen. Voor Zuid-Limburg is dat maximaal € 8 mln. en voor Midden- en Noord-Limburg beiden € 5 mln. OCW heeft aangegeven dat deze regeling een tijdelijke overbrugging is naar een andere verdelingssystematiek van financiering voor het mbo in plaats van de huidige bekostiging per student.

De Limburgse mbo's hebben onder meer de Provincie gevraagd om een adhesieverklaring te ondertekenen waarbij de ondertekenaars verklaren het belang van de doelen van de aanvraag te onderschrijven. Het belangrijkste doel van deze regeling is dat mbo-scholen per regio duidelijke afspraken maken over wie welk opleidingsaanbod waar aanbiedt en er een toets plaatsvindt op arbeidsmarktrelevantie.

In het provinciaal beleid hechten we belang aan een toekomstbestendige en brede regionale opleidingsinfrastructuur Limburg dekkend. In het Bestuurlijk Overleg met het Limburgse mbo, hbo en wo vindt afstemming plaats wat ook heeft geleid tot een gezamenlijk Onderwijsmanifest. Het mbo is een belangrijke pijler binnen het onderwijslandschap. De dalende studentenaantallen in het mbo heeft gevolgen voor de hele onderwijsketen waardoor sommige opleidingen en daarmee de onderwijsinfrastructuur onder druk komen te staan. Het mbo is een zeer belangrijke toeleverancier voor het mkb in Limburg en daarmee ook van belang voor de regionale economie. Derhalve is het voorstel om in te stemmen de adhesieverklaring te ondertekenen.

1. Beoogd resultaat (output/outcome)

1. Instemmen met bijgevoegde adhesieverklaring ter ondersteuning van de aanvragen in het kader van de Regeling aanvullende middelen studentendaling mbo 2025-2027 (Krimpmiddelen) bij het ministerie van OCW door Vista college, Gilde opleidingen, Yuverta en SVO¹. Deze adhesieverklaring zal als bijlage bijgevoegd worden bij zowel het regioplan van Noord- en Midden-Limburg als het regioplan van Zuid-Limburg.
2. Gedeputeerde Demollin-Schneiders door de Commissaris van de Koning te laten machtigen de adhesieverklaring namens de Provincie Limburg te ondertekenen.

2. Toelichting

¹ Het betreft een specialistische Vakopleiding Food die ook een vestiging heeft in Noord Limburg en ook onder deze regeling valt.

Door verandering van de demografische samenstelling van de bevolking daalt het aantal mbo-studenten sinds een aantal jaren en de prognose is dat deze daling doorzet tot 2040. In 2020 telde de sector 508 duizend studenten. Verwacht wordt dat dit terugloopt naar circa 431 duizend studenten in 2040. In Limburg telde het mbo in 2020 ca 24.000 studenten en richting 2040 is de prognose iets minder dan 19.000². een daling van ruim 20%.

In juli 2024 heeft minister Bruins (OCW) zijn zorgen geuit over de verandering van de demografische samenstelling van de bevolking en de gevolgen voor de mogelijke druk op het opleidingsaanbod en de leefbaarheid in de regio's die het hardst geraakt worden. Hij heeft aangekondigd met een regeling te komen. Met deze regeling worden tijdelijk aanvullende middelen beschikbaar gesteld in de jaren 2025 tot en met 2027 ter overbrugging naar een structurele oplossing, Namelijk een structurele aanpassing van de huidige verdeelsystematiek van de rijksbijdrage. De regeling is eind 2024 gepubliceerd en aanvragen dienen uiterlijk 1 april 2025 te zijn ingediend, met een mogelijke herkansing voor 1 juli 2025.

De drie arbeidsmarktregio's Limburg zijn door het ministerie van OCW aangeduid als arbeidsmarktregio's met een sterke krimp. Dit is bepaald op basis van het gegeven dat "er sprake moet zijn van krimp van het aantal in de arbeidsmarktregio woonachtige mbo-studenten in de periode tussen 2023 – 2033. Die krimp moet tweemaal hoger zijn dan het landelijk gemiddelde". Hierbij worden Noord- en Midden-Limburg beiden gekenmerkt als een kleine arbeidsmarktregio en Zuid-Limburg als middelgrote arbeidsmarktregio. Op basis van deze indeling is voor de regio Zuid-Limburg maximaal € 8 mln. beschikbaar en voor de regio's Noord- en Midden-Limburg beide maximaal € 5 mln.

Aanspraak maken op de middelen, dient door de mbo-instellingen met locaties in de arbeidsmarktregio's Noord-, Midden- en Zuid-Limburg gezamenlijk te gebeuren. Ze stellen daartoe per regio een gezamenlijk regioplan op. Samenvoegen van regio's is toegestaan en de Limburgse mbo-instellingen hebben besloten één plan in te dienen voor Noord- en Midden-Limburg en één plan voor Zuid-Limburg. De maatregelen die in het regioplan worden opgenomen dienen te zijn gericht op een toekomstbestendig onderwijsaanbod dat aantoonbaar relevant is voor sociaal-economische ontwikkelingen en leefbaarheid in de regio.

In de drie arbeidsmarktregio's van Limburg zijn drie mbo-instellingen actief: VISTA college, Gilde Opleidingen en Yuverta. SVO is een kleine vakopleiding food met een tweetal locaties in Noord-Limburg. Zij maken hiermee gezamenlijk aanspraak op krimpmiddelen.

Inhoudelijk hebben de instellingen afgestemd om te bezien welke maatregelen er voor de drie arbeidsmarktregio's in gezamenlijkheid genomen kunnen worden om elkaar te versterken. De opbouw van beide regioplannen is dan ook gelijk. Beide plannen starten met eenzelfde brede regiobeschrijving Limburg. Vervolgens wordt in ieder plan afzonderlijk, gerelateerd aan de overkoepelende visie op Limburg en daarmee gepaard gaande transitie uitdagingen als gevolg van de krimp en vervolgens de meer specifieke geografische en demografische opgaven geduid voor de betreffende arbeidsmarktregio. Ieder plan bevat een activiteitenoverzicht met maatregelen die verbinding dient te maken tussen deze uitdagingen, opgaven en mogelijke oplossingen/denkrichtingen om het onderwijsaanbod aantoonbaar relevant te maken of behouden voor betreffende arbeidsmarktregio. Daarbij zal worden gekeken naar de rol die de instellingen daarin spelen, ieder afzonderlijk, in gezamenlijkheid met elkaar én met haar regionale partners. Maatregelen kunnen gericht zijn op transitie, behoud en/of fusie. De meeste maatregelen in de conceptplannen zijn gericht op transitie dat wil zeggen dat deze bijdragen aan het versterken van

² Bron: DUO

de toekomstbestendigheid van het regionale opleidingsaanbod. Er zijn geen maatregelen opgenomen gericht op fusie daar binnen het Limburgse mbo de afgelopen periode al twee fusies plaatsgevonden hebben. Vista college per schooljaar 2019/2020 dit is een fusie van het voormalige Arcus College en Leeuwenborgh. En Citaverde College dat per school jaar 2021/2022 is opgegaan in de fusie met Wellant College en Helicon onder de naam Yuverta.

De mbo's hebben de Provincie gevraagd om een adhesieverklaring naast een heleboel andere stakeholders zoals bedrijfsleven, vakbonden, hoger onderwijs, voortgezet onderwijs, UWV, leo loopbaan etc.

De mbo-instellingen geven aan dat het doel van de aanvraag is het waarborgen van een toekomstbestendig opleidingsaanbod in Limburg, dat aansluit bij de behoeften van studenten, werkgevers en de samenleving. Hiermee zet het mbo in op:

- Versterking van regionale samenwerkingen tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven.
- Duurzame economische ontwikkeling door het bevorderen van innovatieve leerwerktrajecten.
- Het behouden en ontwikkelen van talent binnen de regio van belang voor het Limburgse bedrijfsleven..

Het doel van deze regeling is dat mbo-scholen per regio duidelijke afspraken maken over wie welk opleidingsaanbod waar aanbiedt en er een toets plaatsvindt op arbeidsmarktrelevantie.

Gezien het grote belang van het behoud van een brede kwalitatief goede en toekomstbestendige opleidingsinfrastructuur is het van belang het signaal richting Rijk af te geven dat de Provincie het doel van deze regeling ondersteunt.

Wij blijven in samenwerking met onderwijsinstanties middels het bestuurlijke overleg onderwijs in gesprek met OCW over meer structurele oplossingen zoals een andere bekostigingssystematiek en waar nodig maatwerk. In het kader van de uitwerking van de Vakmanschapsagenda mbo Limburg is deze regeling complementair in de aanpak rondom de ondersteuning van het Limburgse vakmanschap. Als Provincie sturen wij waar mogelijk op Limburg brede samenwerking en samenwerking van het onderwijs met het bedrijfsleven.

3. Bestuurlijke aandachtspunten

In hoofdstuk 5 Gezonde arbeidsmarkt van het beleidskader “Werken aan toekomstbestendige economie”. is opgenomen om samen met het onderwijs (mbo, hbo en wo) richting het Rijk, de financieringsproblematiek aan te kaarten. Als Provincie hebben wij geen formele rol richting onderwijs, wel kunnen we de samenwerking stimuleren en waar nodig lobby voeren. Wij onderkennen het belang van responsief beroepsonderwijs dat aansluit bij de behoefte van de arbeidsmarkt. Door de krimp is het nodig dat de mbo's afspraken maken over waar welke opleiding wordt aangeboden, uitgewisseld of zelfs gestopt, waarbij de mbo's aanvullende middelen krijgen waarmee ze deze transitie kunnen doorzetten.

4. Lobby - aspecten

Met deze adhesieverklaring geven we samen met andere partners een signaal af dat we het van belang vinden dat het mbo werk maakt van de transitie aangaande het opleidingsaanbod in Limburg als gevolg van de krimp en passend bij de behoeften van de regionale arbeidsmarkt. Gekeken naar het concurrentievermogen van Limburg en de arbeidsmarkt, waarin mbo-afgestudeerden een belangrijke plek innemen, is het van belang dat we een signaal middels deze adhesieverklaring afgeven.

5. Relatie met Programmabegroting

De ondertekening van de adhesieverklaring maakt deel uit Programma 3 Werken aan een toekomstbestendige economie en in het bijzonder product 3.3.1. Een gezonde arbeidsmarkt.

6. Juridische aspecten

Op grond van artikel 176, eerste lid van de Provinciewet vertegenwoordigt de Commissaris van de Koning de Provincie Limburg in en buiten rechte. Op grond van het tweede lid van artikel 176 van de Provinciewet kan de Commissaris van de Koning de in het eerste lid bedoelde vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

Voorgesteld wordt gedeputeerde Demollin-Schneiders door de Commissaris van de Koning te laten machtigen de adhesieverklaring namens de Provincie Limburg te ondertekenen.

7. Inkoop- en aanbestedingsaspecten

Niet van toepassing.

8. Financiële en cofinancieringsaspecten

Niet van toepassing.

9. Relatie met aanpak coronacrisis

Niet van toepassing.

10. Arbeidsmarktbeleid

In cruciale Limburgse sectoren als de zorg, techniek en logistiek bedraagt het aantal mbo-opgeleiden een groot aandeel van het totaal aantal werkenden. Horeca, retail, veiligheid en kinderopvang zijn andere sectoren waar (relatief) veel mbo-afgestudeerden (gaan) werken. Bovendien bestaat het Limburgse bedrijfsleven voor het grootste deel uit mkb-bedrijven waar vooral mbo-afgestudeerden werken. Het Limburgse beroepsonderwijs, als dé counterpart van het mkb, vormt dan ook vanuit dát gegeven een cruciale en onmisbare schakel in het voldoen aan de huidige en toekomstige behoeften van de Limburgse arbeidsmarkt.

11. Effecten op CO₂ en stikstof emissies (effecten op klimaat en biodiversiteit/beschermde natuur)

Niet van toepassing.

12. Digitalisering & data governance

Niet van toepassing.

13. Formatieve aspecten

Begeleiding van deze aanvraag gebeurt binnen de bestaande formatie van het cluster Economie en Innovatie.

14. Samenwerking/afstemming andere clusters

Over de nota heeft afstemming plaatsgevonden met cluster AJZ.

15. Voorstel

1. Instemmen met het verzenden van bijgevoegde adhesieverklaring inzake “Regeling aanvullende middelen mbo2025-2027” (Krimpmiddelen) bij het ministerie van OCW door Vista college, Gilde opleidingen, Yuverta en SVO.
2. Te besluiten deze GS-Nota actief openbaar te maken.